

Druhý obraz: U hajného Mikovce

Jára Cimrman

Prof. Smoljak:

Ale pokračujme v ději. Zachoval se ještě začátek druhého obrazu.

Je uveden touto scénickou poznámkou:

V hájovně. Světnice je sice uklizena, ale několik maličností pozornému oku prozradí, že tu již delší dobu chybí ženská ruka. Okna jsou pokryta pavučinami a na

klikách je asfalt. V rohu místnosti stojí nové krmítko pro zvěř. Vstupují farář, lékař

a Papoušek.

Pro zajímavost si nejprve přehrajeme verzi profesora Fiedlera.

(Otevře se opona.)

FARÁŘ (buší): Hej hola, Mikovče! Jsi doma?

HAJNÝ: No jo, už jdu!

FARÁŘ: Hola, Mikovče!

HAJNÝ: Vždyť nehoří!

(Když hajný otevře, vejde farář s lékařem.)

Koho to sem čerti nesou?

FARÁŘ: Až na věky, Mikovče.

FARÁŘ: Vyšli jsme si tady s papouškem (ukáže klec s ptákem) na zmije a řekl i jsme

si, že se u tebe zastavíme.

FARÁŘ: Copak jsi to tady vyřezal?

PAPOUŠEK: Cos to udělal, Pepíku?

HAJNÝ: Ale pro srny. Krmelec.

FARÁŘ: A kdepak máš ženu, Mikovče?

HAJNÝ: Je na malinách.

- 4 -

LÉKAŘ: Měla se dostavit k očkování. (Postaví klec s papouškem na stůl.)

HAJNÝ: Je na malinách.

FARÁŘ: Mikovče, ruku na srdce, že tys Martu k tomu očkování nepustil? Přiznej se,

že je tomu tak?

PAPOUŠEK: Cos to udělal, Pepíku?

HAJNÝ: Hodte na něj deku, nebo ho zabiju!

(Lékař přikryje klec dekou.)

FARÁŘ: Podívej, Mikovče, já ti to řeknu otevřeně. Mně je tu plno věcí podezřelých.

Tak například: Byl jsem teď na tvém záchodě. Je plný bobků.

HAJNÝ: Chodějí mi tam srny.

FARÁŘ: A tvou ženu od pruské rakouské vojny nikdo neviděl. Přiznej se, Mikovče, že tys ji zabil?

HAJNÝ: Je na malinách.

PAPOUŠEK: Cos to udělal, Pepíku?

(Opona se zavře.)

Prof. Smoljak: Toto bylo tedy pojetí profesora Fiedlera. Podle našeho názoru vysloveně falešné. My se totiž domníváme, že postavu papouška je třeba interpretovat

zcela jinak. Klíčem k našemu výkladu je lékařova věta z prvního obrazu: „Chtěl

jsem jít dnes odpoledne se starým Papouškem na zmije.“ Právý smysl této věty nám

pomůže objasnit náš ochranář docent Weigel.

(Vejde doc. Weigel s rozštěpeným klackem v ruce.)

Pane docente, buďte tak laskav a povězte nám jako člověk s dlouholetou praxí něco o lovu zmijí.

Weigel:

Tak ke zmiji se blížíme tak, že lehce našlapujeme. Víte, ona totiž zmije neslyší. To se málo ví. Ona se orientuje podle otřesů půdy. Lovec si tedy může třeba zpívat, ale nesmí dupat.

Smoljak:

Promiňte, že přerušuji, ale já když jdu s dětmi do lesa, tak zpravidla tleskám a dělám takové to kššc! Abych případné zmije zaplašil.

Weigel:

Tak to děláte úplně zbytečně.

Smoljak:

Ale já to tak dělám už dvacet let a celkem se mi to osvědčilo.

Weigel:

Ano. To je úplně zbytečné. K vlastnímu lovu používáme tohoto celkem primitivního nástroje. Jak vidíte, na konci je rozštěpen a do rozštěpu je vložen

rozporka opatřená motouzem. Ke zmiji se blížím zezadu. Namířím klacek (ukazuje)

a potom rychlým pohybem přitisknu zmiji vidlicí k zemi. Těsně za hlavičkou.

Sou-

časně zatáhnu za provázek. Ten uvolní rozporku a vidlice zmiji stiskne. Pak už je

zmije naprosto bezmocná. Vidíte, že celkem bez obav klacek zvedám, ona se si

ce mrská, ale kousnout nemůže.

Smoljak:

Ano, tak to je myslím dostatečně názorné. Teď vám položím, pane docente, takovou neobvyklou otázku. Bylo by možné vzít si na lov zmijí nějakého ptáka?

Dejme tomu papouška?

Weigel:

Jistě, proč ne. Řekli jsme si, že zmije neslyší, papoušek nikterak nedupe... pravda. Já nevidím překážek.

Smoljak:

Ne, vy jste mi nerozuměl. Otázka zní takto: Bylo by možné použít přímo k lovu, k odchytu zmijí, papouška?

Weigel:

To je zajímavý nápad. Papouška...

Smoljak:

Co myslíte, šlo by to?

Weigel:

Já nevím. To mě nikdy nenapadlo.

Smoljak:

Ano. Tak to jsme chtěli slyšet. Vy jste odborník a nikdy by vás ani nenapadlo o použití k lovu zmijí papouška. Děkuji vám, pane docente.

Weigel (na odchodu):

Není zač... Papoušek říkáte? Myslíte, že by zobákem...

Smoljak:

To nám stačí, pane docente, pro naši věc je vaše odpověď naprosto dostačující.

Weigel:

Papoušek... Chm!

Smoljak:

Na shledanou, pane docente.

Weigel:

Na shledanou. (Na odchodu se ještě zastaví.) A jak je asi velký ten váš ptáček?

Smoljak:

To úplně stačí, pane docente.

Otázku PAPOUŠKA můžeme tedy uzavřít. V lékařově replice „Chtěl jsem jít dnes odpoledne se starým Papouškem na zmije“ se nejedná o ptáka, ale nade vši pochybnost o vesničana Papouška, zběhlého v lovu zmijí. A tak si nyní můžeme pasáž přehrát tak, jak má opravdu vypadat. (Druhý obraz se hraje znovu, s tím rozdílem, že místo ptáka v něm vystupuje vesničan Papoušek. I toho na hajného výzvu přikryje lékař dekou.) Co dramatičnosti je v této scéně, že? Ani naše neškolené podání jí nemohlo ubrat na působivosti. Je skutečně třeba notné dávky svévole k tomu, aby člověk napadlo svěřit tak jímavě lidskou postavu vřeštícímu opeřenci. Doufejme, že se profesor Fiedler nepustí do inscenování Cimrmanovy hry „Napříč Afrikou“, v níž je hlavní postavou český cestovatel Holub. Že se ještě zdržují u vídeňské úpravy Němého Bobše: Když jsme představení viděli my, neměl cvičený pták roli ještě zafixovanou a pletl do předepsaného textu i jiné výkřiky jako „Kurt, du alter Trottel!“ nebo „Richtig, Herr Schneider“, což samozřejmě do hry vůbec nepatřilo. Ale vraťme se. Po úvodních dvou obrazech opouštíme, přátelé, pevnou půdu Cimrmanova dochovaného textu a nastává nám vlastní práce rekonstrukční. Tu však už s vámi bude sledovat doktor Penc.